

POHJOIS-POHJANMAAN LUONNONSUOJELUPIIRI RY

Toimintasuunnitelma 2010

Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri on kansalaisjärjestö, joka yhdessä paikallisyhdistystensä kanssa toimii muutosvoimana luonnon suojelun ja monimuotoisuuden sekä kestävän elämäntavan ja ympäristön terveyden edistämiseksi.

Vuosi 2010 on luonnonsuojelupiirin 35. toimintavuosi. Perustava kokous pidettiin Oulussa 1.2.1976. Piiri jatkaa Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojeluyhdistyksen 2.12.1969 aloittamaa alueellista luonnonsuojelutoimintaa.

Luonnonsuojelupiirin nimikkolajeja ovat maakotka ja muuttohaukka sekä ruijanesikko ja etelänsuosirri. Maakotka ja muuttohaukka ovat aapasuoluonnon asukkeja ja symboloivat soiden ja suoerämaiden suojelutoimintaa. Ruijanesikko ja etelänsuosirri edustavat Perämeren maankohoamisrannikon tyyppilajeja, jotka vaativat menestyäkseen elinympäristönsä hoitoa laidunnuksen loputtua. Jokihelmisimpukka eli raakku on uusi vesiluontoa edustava teemalaji. Puhtaiden virtavesien pitkäikäinen raakku on uhanalainen ja erityistä suojelua vaativa laji, joka ilmentää luonnonsuojelupiirin vesiensuojelutavoitteita.

Yleistä

Vuosi 2010 on luonnon monimuotoisuuden teemavuosi. Järjestömme tavoitteena on nostaa luonnon monimuotoisuus päätöksenteon ytimeen monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseksi ja luonnon arvon tunnustamiseksi. Teemavuoden läpileikkaavien kampanjoiden aiheita ovat lähiluonto, ilmastonmuutos ja luonnon arvo. Tärkeällä sijalla on myös lähi- ja hiilimetsien ja soiden suojelun kehittäminen.

Luonnonsuojelupiiri edistää omalla toiminta-alueellaan samoja teemoja. Soiden puolustus jatkuu entiseen tapaan monipuolisesti ja myös liiton kanssa läheistä yhteistyötä tehden. Kampanja ojittamattomien soiden säilymiseksi kuivatukselta turpeen nostoa varten on vihdoin tuottamassa tulosta. Suositusten ja ohjeiden sijaan piiri ajaa selkeää lakiin kirjattua periaatetta, joka asettaa etusijalle luonnontilaisten soiden säilymisen suoekosysteeminä. Soiden ennallistaminen osana liiton Lumene-hanketta jatkuu. Paitsi soiden myös pienvesiluonnon tuntemusta parannetaan. Maastotietoa ja kuvamateriaalia käytetään hyväksi vaikuttamistyössä niin omilla verkkosivuilla kuin erinäisissä prosesseissa. Pohjavesivaikutteinen pienvesiluonto Viinivaaran pohjavesihankkeen vaikutusalueella on myös vuoden näyttelyn teemana ja lähdeluonto uutena ennallistamiskohteenä.

METSO-metsiensuojeluohjelmaa aletaan toteuttaa vuonna 2010 täysipainoisesti. Piiri osallistuu Metso-työhön alueellisen yhteistyöryhmän jäsenenä, mutta pyrkii myös itse keräämään tietoa suojelun arvoisista metsäluontokohteista ja edistämään maanomistajien halua suojella metsiään.

Lukuisista hankkeista on vireillä ympäristövaikutusten arviointimenettely. Piiri seuraa kantaa ottaen ainakin Perämerelle suunniteltuja merituulivoimahankkeita ja merihiekan nostohanketta, Hailuodon kiinteää yhteyttä selvittävää vaikutusten arviointia sekä Fennovoiman ydinvoimalahankkeen prosesseja.

Luonnon- ja ympäristönsuojelu

Suoluonto

Päämäärä: - suoluonto on kattavasti monimuotoinen ja arvostettu

Tavoite: - luonnontilaisten soiden pinta-ala ei pienene

Tehtävät: - vastustetaan luonnontilaisille (ojittamattomille) tai suoekologista luonnettaan säilyttäneille soille kohdistuvia turpeennostohankkeita ja vaaditaan kaikissa sopivissa

yhteyksissä varaamaan valuma-alueella jäljellä oleva ojittamaton suoluonto ekosysteemipalvelujen tuottajaksi

- kerätään maastotietoa ja kuvamateriaalia soista niiden puolustamiseksi
- järjestetään suokurssi maakunnan eteläosissa pe-su 16.-18.7.
- järjestetään Kuivaniemen Pekkasuolle seurantaretkiä: tulva- ja linturetki touko-kesäkuussa sulavesiaikaan ja keskikesällä kasviretki
- selvitetään alkukesästä Utajärven Joutensuon ennallistamistarvetta ja mahdollisuuksia yhdessä Metsähallituksen (Pohjanmaan luontopalvelut, Sakari Rehell) kanssa ja järjestetään tarvittaessa elokuussa ennallistamistalkoot
- opastetaan turpeenottohankkeita koskevien mielipiteiden, muistutusten ja valitusten teossa
- toimitaan yhdessä luonnonsuojeluliiton kanssa kaikissa soiden tilaa ja käyttöä koskevissa asioissa
- kootaan nettiin keinoja edistää soidensuojelua ja painetaan neuvoista myös opaskirjanen

Vesi- ja kosteikkoluonto

Päämäärä: - *vesistöt ovat hyvässä ekologisessa tilassa*

Tavoite: - Oulun kaupunki luopuu havittelemasta pohjavettä raakaveden päälähteeksi

Tehtävät: - toimitaan vesistöihin kohdistuvien hydrologismorfologisten uhkien torjumiseksi

- edistetään eri tilanteissa Oulujoen-Iijoen vesienhoito- ja toimenpidesuunnitelman toteutumista ja vaikutetaan hankekohtaisesti vesistöjen hyvän tilan saavuttamiseksi
- osallistutaan kalateiden rakentamisvaateisiin
- toimitaan Perämeren suojelemiseksi merihiekan nostolta
- vastustetaan Oulun Veden Viinivaaran pohjavesihanketta seuraamalla ja osallistumalla hankkeen eri vaiheisiin
- retkeillään pohjavesihankkeen vaikutusalueella luontotiedon kartuttamiseksi ja kuvamateriaalin keräämiseksi ja kootaan materiaalista näyttely hankkeen vaikutuksesta vaarantuneiden luontoarvojen tekemiseksi tunnetuksi
- valistetaan kaikissa sopivissa yhteyksissä parantamaan vesistöjen ja valuma-alueiden tilaa luonnonmukaisin keinoin ja ojitusalueita ennallistamalla
- järjestetään yhdessä Raahen luonnonystävien yhdistyksen ja Metsähallituksen (Pohjanmaan luontopalvelut, Sakari Rehell) kanssa lähteen ennallistamistalkoot Raahen Pölkkykorvessa 12.-13.6.

Energia ja ilmasto

Tehtävät: - seurataan kantaa ottaen merituulipuistohankkeiden etenemistä

- kannatetaan ja edistetään sopivissa tilaisuuksissa ekologisesti kestävien uusiutuvien energialähteiden käytön kehittämistä
- vastustetaan Fennovoiman ydinvoimalahanketta mun muassa tuomalla Hanhikiven luontoarvot esiin ja vaikuttamalla niiden painoarvon vahvistamiseksi
- tuetaan paikallisyhdistysten uraaninetsintää vastustavaa toimintaa
- osallistutaan maakuntaliiton johdolla tehtävään ilmastostrategian laadintaan

Metsäluonto

Päämäärä: - *metsäluonto on monimuotoinen*

Tavoite: - metsien monimuotoisuuden säilyminen talousmetsissä paranee

Tehtävät: - kerätään maastotietoa potentiaalisista METSO-kohteista (metsäretkien teema)

- edistetään metsiensuojelua Metso-alueella kartoitustiedon pohjalta ja vuorovaikutuksessa maanomistajien ja viranomaisten kanssa (Metso-yhteistyöryhmä)
- edistetään kaavojen metsäisten monimuotoisuuksien kohteiden suojelua Metso-ohjelmassa

Luonnonhoito

Piiri hoitaa talkootyönä perinnebiotooppeja ja lintuvesiä ympäristökeskuksen kanssa solmittavan sopimuksen puitteissa. Vakiohoitokohteita ovat Iin Olhavan Nybyn ja Pyhäjoen Yppäriin niityt sekä yhdessä paikallisyhdistysten kanssa Kiimingin Haaraojanniitty. Lisäksi osallistutaan VR:n sponsoroimaan hankkeeseen Matkalla maisemaan ja järjestetään niittotalkoot Ylivieskan Vähäkankaalla yhdessä kyläyhdistyksen kanssa.

Edunvalvonta

Luonnonsuojelupiiri osallistuu kantaa ottaen ajankohtaisiin suunnitelmien ja hankkeiden ympäristövaikutusten arviointeihin ja luonnonsuojelunäkökulmasta kiinnostaviin ja tärkeisiin lupaprosesseihin. Piiri vaikuttaa ennakoivasti myös osallistumalla työryhmiin tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Pysyvien jäsenyyksien lisäksi osallistutaan piirin toiminnan kannalta olennaisiin lyhytaikaisiin työryhmiin.

Piirin työntekijä ja toimihenkilöt neuvovat myös sekä yhdistysten jäseniä että muita kansalaisvaikuttamisesta kiinnostuneita tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan niissä aihepiireissä, jotka ovat piirin toiminnalle luonteenomaisia ja joista on kertynyt osaamista.

Järjestötoiminta

Piiri huolehtii paikallisyhdistysverkostaan tukemalla ja avustamalla paikallisyhdistyksien toimintaa monipuolisesti. Piiri jakaa yhdistyksille myös toiminta-avustuksia, joita voi hakea ympäri vuoden.

Huomionarvoisia valtakunnallisia teemapäiviä ja -tapahtumia ovat luonto- ja ympäristöviikko kirjastoissa viikolla 7 (15.-20.2.), maailman ympäristöpäivä 5.6., luonnonkukkapäivä 20.6., Big Jump -vesitapahtuma 11.7., jokamiespäivä 13.9., geodiversiteettipäivä 25.9. ja hiljaisuuden päivä 8.10.

Jäsenhuolto

Jäsenhankinnan vuotuisena tavoitteena on kasvattaa piirin jäsenmäärää (vähintään puoli prosenttia toiminta-alueen väestöstä).

Yhdessä paikallisyhdistysten kanssa tehdään järjestöä ja sen jäsenyysmuotoja tunnetuksi ja käytetään hyväksi tilaisuuksia ja tiloja järjestön materiaalin esilläpitämiseksi ja jäsenyyskynnyksen alentamiseksi.

Pohjoisten piirien tapaaminen

Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri on tapaamisen järjestelyvastuussa. Tapaamisen ajankohta on 11.-12.9. ja teemana on pohjavedet ja pienvesiluonto kohdealueenaan Viinivaaran-Kälväsvaaran ja Kiiminkijoen vesistön lähdevaikutteinen suo- ja vesiluonto.

Viestintä

Kotisivut välittävät ajantasaisen tiedon piirin toiminnasta ja kannoista eri aiheisiin. Sen lisäksi kirjoitetaan lehtiin mielipidekirjoituksia ja artikkeleita.

Varainhankinta

Piiri rahoittaa toimintansa pääosin jäsenmaksutuloilla ja talkootyöllä. Toiminnan osittaista hankkeistamista ja hankerahojen hyödyntämistä selvitetään.